UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Baldi Pervsini Commentariorvm In Pandectas Tomvs ...

In Digestvm Vetvs

Baldus

Lvgdvni, M.D.LVIII.

De condictione furtiua.

urn:nbn:de:hbz:466:1-95938

Visual Library

diuntur monasterium, & paciscuntur quod monasterium soluat debita, facit. ff. de pe. le. l. si peculium. & ibi not. bic de procuratore in rem suam ex parte rei.

Lucius titius. Restitutio concessa in sortem nõ porrigit ad usuras, & debitum per restitutionẽ in integrum interim in cõpensationẽ nõ cadit. b. d. & est multũ not. Uũ restitutio in integrum non põt incidẽter opponi per modũ cõpensationis. adde qõ dixi. ff. de inreitur. l. nã & postea. §. si minor. ¶ In text. nõ posset vi restitutionis in integrũ habite sup sorte. ¶ Not. q̃ mala in principali nõ porrigitur ad accessoriũ, de quo nõ erat in iudicio tractatum, qz erat actum cõtra ius cõe. ¶ Itẽ no. quõ iudiciũ in accessorio per se stat: & est rõ, qz cõsistebat in officio nobili. b. d.

¶ De condictione sine causa. Rubrica.

Est & hec. Causa reducta ad nõ causam nõ parit ius retinendi. b. d.

Si fullo. Propter egritatẽ supueniẽtis casus victus p sniam vtitur iure suo. b. d. Ita summat Azo hanc. l. in summa. C. de re iudicata. ¶ Nota. q̃ solutũ p sniam repetitur per condictionem sine cã, si cã ex qua fuit lata snia reducit postea ad nõ cãm qõ ẽ not. Et dicũt doc. q̃ iõ snia hic nõ obstat: quia qz ins supueniẽt post sententiam[a], tũ qz nõ redarguit snia de egritate, ꝛ de cã cessante: & sic nõ ob. ff. mã. l. si fideiussor. §. in oĩbus. & ff. de edẽ. l. argentarii. §. cũ aũt. fm Pe. q ita no. C. de cõdi. inde. l. j. & vide qõ no. C. de colla. si soror. & p Ly. C. de iure do. l. vbi adhuc. ẽ vij. q. & facit extra de iureiur. c. debitores. & qõ no. ff. tit. pxi. l. neratius. naz hic qõ dz in. §. in oĩb⁹. q. q. indebiti nõ põt replicari post diffinitiuam, bz locũ vbi ante diffinitiuã potuit opponi exceptio indebiti. secus si non potuit opponi, vt in. d. c. debitores. qõ est no. fm Bar. ¶ Itẽ no. q̃ ꝛ qs pceperit a fullone interesse pãnorum, tũ postea poterit recuperare pannos inuentos apud furẽ. nec ob. q̃ soluens litis estimationẽ habeat p emptore rei vel actiõis, vt in. l. si culpa. qz illud verũ in reali iudicio, secus i psonali vt hic: facit qõ no. Bp. i. c. p possessore. & reg. iu. li. vi.

Qui sine causa. Aliter dz formari libellus, vbi qs petit se l totũ cassari, aliẽ vbi petit extenuari vel egenerari se. b. d.

Cauculo. Titulus colorat⁹ velat malefitiũ i finib⁹ vbi, ꝛ nõ ẽ pcessus ad executionẽ facti. b. d. Ita essẽ hic loquitur, & est no. & facit. ff. de adul. l. si adulteriũ cũ incestu. §. j. & adde qõ no. in. l. ij. ff. de cõdi. ob cau. ¶ Not. ex gl. hic posita q̃ error iuris nõ excusat a periculo perdẽde dotis, licet interdum excuset a periculo criminalis accusatiõis. Add de qõ no. in aut. de incest. nup. in pxin. & in. l. vij. ff. de cõdi. insti. Item adde qõ no. Cyn. C. de rei vxo. actio. l. rem in presenti. §. tacet. & ff. illo. & C. de iur. do. l. si dotalem. in vlti. q. & C. de reuo. dona. l. j. in vlti. q. & no. Ja. in. l. rei iudi. §. j. j. folu. matri.

¶ Explicit liber. xij.

¶ Incipit liber. xiij.

¶ De condictione furtiua. Rubrica.

In furtiua re. Ista lex nõ sumpsit matur, qbzeuis. ¶ In glo. que incipit, domino. Ista glos. habuit respectum ad hoc: qz heres non erat dominus tẽpore furti facti, tamen vere erat dominus l. hereditas. ff. de re iudica.

Condictione. Ex psona alterius, ẽt ille q furtũ cõmittere non põt. b. d. ¶ Nota. tex. in fi. cũ õt, q̃ uis cũ eis agi actio ꝛc. q̃ citatio fcta de furioso vl infante nõ vz, vt hic videbitis i. l. qcũq. in pn. & ff. de iudi. ius vo. si ergo habes agere cũ infante, debes q uenire tutorẽ suum, vt. l. j. §. sufficit. & ibi gl. ff. de admi. tu. Si vo habes litigare cũ furioso, habes cõuenire eius curatorẽ, vt. l. Lucij locusta. §. j. ff. de lega. iij. cetera dic vt i gl. bñ. ¶ Ex lec. ant. ¶ In text. agi. i. actio exerceri. qz forte sunt indefensi, vt. ff. ad Turpil. l. fi. §. pe. ¶ Not. q̃ suus & necessarius bñs obligat ipso iure ad debitũ defuncti, nec est ne cessaria imixtio facti. Uũ tex. õt q̃ furiosi & infantes obligant: istud est verũ de iure ciuili, sed ẽ de iure ptorio, vt. l. nam nec emãcipatus. de leg. i. Ista est opi. gl. j. de acq. here. necessarius. Ehũ doc. dicũt p istũ tex. q̃ bñficiũ ptoris nõ facit q in su⁹ heres sic obligatus: sed confert ei bñficiũ abstinendi: effectus est iste q̃ creditor agens ff suum puta cõtra filiũ, tanq̃ cõtra heredem non bz hic probare immixtionem. Sed ille bz probare intẽtionem si vult absolui: qz intẽtio creditoris est fundata 6 iure ciuili per istã l. am. & ita bz hic Ly. in addi. sed gl. ord. de terminat. Iziũm q̃ sit necesse q̃ phẽt immixtio, vt no. ff. solut. mat. si cũ dotẽ. §. trãsgrediamur. vbi est. l. singularis. facit. l. ij. ff. de interro. act. & qõ no. Ly. in. l. j. C. si vt se ab her. absti. in addi. nec ob. lra nostra, qz nõ loquit de obligatiõe inspecta iuris ciuilis auctoritate, nõ inspecta cõueniẽdi facultate. & sic nõ ob. & facit qõ no. ff. de acq. here. pro herede. §. Papinia. & predicta vera in filio: sed in nepote & inferioribus gradibus, qz non cõstat eos suos, cum non sint in primo gradu, semper debet pro bari immixtio, facit. ff. de acq. hered. cũ bonis. que verba nota.

Si condicatur. In condictione furtiua bñs rõ interesse etiã existẽtis in lucro. b. d. lista. ¶ Not. ex hoc tex. in fi. q̃ homo mortuus condicitur: & sic vñ hic casus q̃ in obligatione, rem restitui, dz peti etiã ipsa res perempta. ¶ In Iziũ vñ casus q̃ dz peti ipsa estimatio non res perẽpta, vt. ff. c. in re furtiua. dicã ibi. Scõo no. hũc tex. nã nõ videtis hic q̃ mortuo seruo dñs consequit ptem bñditatis, in qua seru⁹ fuit institut⁹, & sic ptz q̃ mortuo seruo, nõ põt dñs adire bñditatẽ seruo delatam. Et sic vñ casus gõnis q̃ si monachus, cui bñditas est delata, q̃ vt scitis de iure succedit, vt. l. deo nobis. in fi. C. ô epis. & cle. si bñditate non adita decedit, illã bñditatẽ nõ adita in monasteriũ, nõ trãsmittit, sicut vides hic i seruo: & magime fm. d. Inno. q eqparat seruũ monacho. vt in. c. cũ olim. extra de pri uileg. vt tangit p gl. in aut. cãm. C. de epis. & cle. & p hoc facit. l. idẽ neratius. in pin. ff. ad. l. Agl. & p hoc facit p Ja. de Are. & Ly. in. d. l. deo nobis. p canonistas in. c. in pscntia. eẽ de. pbat.

Si seruus. Pater & dñs tenentur cõdictiõe furtiua ex psona filij vel serui in eo qõ ad eos peruenit, vñ etiã in dñm nõ aliter in eo q̃ ad eum non peruenit. & ille qui non committit furtum, non tenetur hac actione ex persona sua. b. d. cum duabus seq.

Ex causa furtiua. In tex. ibi, vel bñs ad quẽ puenit res furtiua, & ff. l. pinde. & l. si ope ꝛc. ibi, & bene va. bz glos. ista approbat istam solutionẽ, tũ multi doc. tenẽt pcedentẽ: sz Jac. de Are. aliter dicit, vt ipse not. in. l. Zia: nã õt ipse q̃ pstãs opẽ furi nõ teneat condictione furtiua, vt hic, nisi in subsidiũ, vel si fur nõ est solũendo, vt in. l. Zia. & p hac opi. vñ tex. in. l. peculiũ. §. si opẽ. ff. de pec. ¶ Ex lec. ant. ¶ Uide hic qõ no. ff. ô nota. & ff. ô dẽnatus. & supra de mino. q̃ si minor. §. si seruus. in glos. sed vũo & not.

¶ Item ex lectura antiqua.

Proinde. Opem prestãs furi, furti tenet, non cõdictiõe furtiua. b. d. & dz intelligi hec. l. qsi ad opẽ ferẽte nihil pueniat, qz opẽ ferẽs non est pxtie fur⁹, facit. ff. de furt. si is q opẽ. b

Si pro furto alias fure. Dicitur sup actiõe furtiua, nõ iudicat. & dõi furtiue. Et istud pncipiũ declarat, vt habuistis no. in. l. si duo. §. Julia. ff. de iureiu. ¶ Ex lec. anti. ¶ Trãsactio sup dãno vel interesse, nõ spedit petitionẽ pene, & vide qõ no. ff. de iureiurã. si duo patroni. §. idẽ Jul. ista lra est arg. q̃ ꝛ q̃ fiet par inter ciuitates, remittant dãna, nõ videant remitti pene interesse: nec est ff, nisi specificet: & an ciuitas, possit remittere vãna & iniurias singulorũ p bono pacis: no. Jnn. eẽ de iniur. in nra. adde ôt By. q̃ ꝛ ego parcã furi, vel iniuriãti, nõ video: remittere dãnũ, nisi exprimat vt. ff. ô iniu. ꝛ si vn⁹. §. si ali. facit qõ no. ff. ô fin. §. fi.

Furti actio. Actio psecutoria nõ tollit per persecutoria bene tollitur per aliam. b. d. gloss. ff. in. §. fi. & vide qõ plene not. per gl. instit. si qua. pau. fe. di. §. fi. ¶ Ex lectu. antiq. ¶ Actio mere penalis non tollitur per persecutoriã, nec ecõtra. b. d. ibi, petit. i. cõcernit. no. q̃ in actiõe furti in duplo non cõtinet simplũ. i. ita esse. & illud est, qz lex vltra pcedit declarãdo q̃ sit mera pena: als in dubio, qñ pena ponit p nola multiplicatiua includit interesse, vt. ff. de pub. hoc edicto. & not. ff. ad l. Jul. pe. l. is qui predã. sec⁹ si opponat p nola simplicia: nam tunc semp psumit mera pena, qñ est apposita a lege, & facit qõ no. inst. de act. §. itẽ ista est actio de eo. ¶ Quid in pena cõnẽtionali qñ apponit p nola multiplicatiua, vt duplũ, & triplũ: nunqd includit interesse: habes tex. no. q̃ sic in. l. si. C. de spon. p quẽ tex. ita determinat Spe. de emp. & ven. §. j. vñ. sed qd ecce.

Condictio. Condictio furtiua daf ff bñdem etiã in eo qõ ad heredẽ non peruenit qualitercũq; res perierit. b. d. ¶ In gl. si. ibi, tu dicas. tenet ergo ista gl. q̃ condictio furtiua non oriaf ex delicto, vel quasi, nec ex cõtractu, vel quasi, sed ex variis figuris causarum. sz Buli. de Lug. & alij doct. reprehendunt istã glo. dicentes quod imo oriẽ ex delicto, vt. l. si ambo. §. quoties. de cõpen. ff. & ra. bab. l.

a ¶ Post sententiam. Pro quo vide q̃ bñ per dom. Jas. may. in fi. de ac. in princ. num. ex. & nu. exij. & in. §. omnũ. nu. xij. cuz tribus se. vbi plene, an & qñ ius supueniẽs tam actori q̃ reo prosit, & tã lite contest. q̃ post.

b ¶ Fur. Uide do. Ele. an. de Imol. in. l. iij. §. fi. pcurator. q̃ quisq; iur. q̃ tenet in subsidium & vide Ang. in. l. j. de eo per quẽ fa. erit. & Bar. in l. peculium. §. si opem. ff. de pecu.

si mulier.cum simi.& est gl.ꝛ.hoc tenens.ff.de act. empt.l.ser-
uus quem. ¶Sed aduerte qꝛ licet condictio furtiua oriatur
ex delicto,tñ hoc est speciale in eo qđ detur ℈ heredē etiã in
id qđ ad heredem non peruenit,vt hic tex.notat notabiliter.
¶Ex lec.anti. ¶Cõdictio furtiua trãsmittitur ad heredē,&
etiã mora ℈cta.h.d.& not. ¶In gl.ſ.in ius.ibi.tu dicas. Dy.
dicit qꝙ quãtũ ad natiuitatẽ est ex maleficio,vt.ff.de cõpen.l.si
ambo.§.quoties.sed quãtũ ad effectũ est anomala, & ita intel
ligatur gl. Induco in ar.ad.q.dictat statutũ qꝙ de maleficio
nõ possit cognosci post mẽsem:nũquid condictio furtiua po
terit intẽtari post mẽsem: gl.ista est ar.qꝙ sic,qꝛ nõ agitur ex
maleficio.In cõtrariũ est veritas per.d.§.quoties. Item fa-
ciat ad aliud,qꝙ si est deputatus vnus iudex sup maleficijs,&
alius sup alijs causis,an debeat agi ℘dictione furtiua coram
iudice maleficiorũ,vel coꝛã alio:nam scõm glo.coram alio:qꝛ
nõ agitur ex maleficio sed ſm Dy.coꝛã iudice maleficiorum,
qđ est verius: & adde qꝙ vbi statutũ dicit qꝙ de maleficio pos-
set cognosci,ꝺ intelligi nec criminaliter nec ciuiliter, nisi ita
tutũ aliter limitet se,vt.ff.de alea.l.ſ.qđ autem.& ff.de iniur.
sed si vnius.§.si qñ. ¶Extra not.argu.huius litere qꝙ heres
vsurarij,qꝛ vsurarius equiparatur furi,teneatur ad restitu-
tionẽ vsurarũ.licet ad eũ nihil peruenerit ex vsuris,& etiam
ad restitutiones quorũcunqꝫ aliorum ablatorum, vt extra de
iudeis.cum sit.qđ est verũ de iure canonico in omni delicto,
vt extra ꝺ sepal.parrochiano.& no.j.q.iiij.c.ecclesia. Hierico.

In re furtiua. ℑn condictiõe furtiua
seu in obligatiõe rẽ re-
stitui succedit obligatio ad interesse,demũ re perẽ-
pta,& ℈ furem interesse ꝺ esse quantiplurimi fuit a tempore
furti commissi. Item condictione furti veniunt fructus.h.d.
vsqꝫ ad ſi. ¶No.tex.hic dũ dicit,cõdictio estimationis. Naꝫ
hic est tex.qꝙ in cõdictione furti seu in obligatione rem ra. ꝺ
agi ad estimationẽ rei perempte,non autẽ ad ipsam rem per
emptam:cuius cõtrariũ dixit tex.ff.eo.l.iij.in fi.et ratio dicit
qꝙ vtrunqꝫ põt fieri:nã potest agi ad ipsam rem peremptaꝫ,
vt ibi.& j.e.l.si seruus.§.boue.ad idẽ.ff.prꝙri.ij.si ex causa.ff.de
fur.l.si quis vꝙri.§.pe.l.inter stipulantẽ.§.pe.ibi de ver.obl.
potest etiã condici ipsa estimatio:& ita loquitur, licet gl. sup
verbo,estimationis,dicat qꝙ estimatio est tantummodo in so
lutione,non autem in petitione non obstante.l.si seruum.§.si.
de verb.obli.etiam qđ vidistis in.l.pe.ff.de condi.ob cau. vbi
dicitur qꝙ ꝺ peti omnino ipsa res perempta: qꝛ ibi loquitur
in obligatione rem dari.hic autẽ loquitur in obligatione rez
restitui.Et circa predicta vide Buli.de Cu.hic,& Dy.& alios
in.l.stipulationes non diuiduntur.ff. de verborum obligatio.
¶Ex lec.anti. ¶Condictio furtiua re perempta põt propo-
ni ad estimationem rei.h.d.gl.destruit hũc casum summariũ 1
qđ ꝺt qꝙ interesse nõ est in petitiõe,ſ3 in prestatione,nec ob.l.si 2
cũ dicatur.ff.e.quia ibi loquitur de interesse extra rem, nõ de
estimatione rei:doc.tenent contra gl.per hunc tex.& p.l. si ser-
uus.§.boue.ff.e.& de ver.ob.inter stipulantẽ.§.pe.& rerũ amo.
si concubina.§.non solũ. non ob.l. si seruum stipulantem.§.si.
de verb.obli.qꝛ ibi loquitur vbi est rem dari in obligatiõe,hic
vbi rem restitui, non autem proprie dari, qꝛ res est agentis.
Vñ nõ est proprie res in obligatione, sed magis factũ quod-
dam secundum Buli.& Dy. in additione. tñ contra facit text.
insti.de act.§.sic itaqꝫ.ad idẽ facit:qꝛ video qꝙ fur teneꝫ etiã nõ
domino,vt.ff.e.sine manifestus.§.tandiu. facit ad hoc qđ not.
ff.si cer.pe.si qs nec cãm.§.res pignori.Breuiter dico,qꝺio
furis nullus libellus tollatur ℈ furẽ, ar.in.l.si.ff.si.vsufr.quẽad.
ca.sine agatur ad rẽ,sine re non obstãte agaꝫ ad estimationez,
sine agaꝫ ad possessionẽ,vt.j.l.ij.de cõdi.triti. non ob.l.allega
ta in gl.qꝛ loquitur in obligatione formata super dando. Item
non obst.quod no.ff.si cer.pe.vinum.quia ibi loquiꝫ in obliga
tione generis.hic in obligatione speciei. Item ibi,vbi obligatio
re contrahitur:vñ interesse extrinsecũ non põt venire iure ob
ligationis,facit quod no.ff.de cond.ind.§.si nummi.& l.qđ in-
debitum.& l.si nõ sortẽ.§.libertus.& l.in sum.§.i frumẽto.e.ti.

¶Item ex lectura antiqua.

Si ex furtiua causa. Contra furẽ inspi-
citur tempus quã-
ti res plurimi fuit post maleficium.h.d. ¶No.qꝙ fur semp est
in mora[a],facit.j.e.licet. a

a ¶In mora. Et vide Bar. in.l. merito.ff. de vi & vi ar. & in.l.fi.e.ti.& eũdem Bal.in.l. subtracto. vbi etiã per Bartol.C. de iure iuran.

In condictione. Condictio furtiua
cõpetit ℈ heredes
pro hereditaria portiõe, etiam si ad minus pueniat
qꝙ sit portio hereditaria.h.d.ista lex. ¶Circa istam.l.pro de,
claratione text.& glosſ.vide qđ not.Lyn.C.de here.actio.l.pro
heredi.& qđ no.docto.in.l.eandem. Cathe.j. de verb.obligat.
¶Ex lec.antiq. ¶Idem intelligo,si heres cõueniatur ad re-
stitutionem vsurarum, vt non consideretur quantum perue-
nerit,sed quatenus est heres.

¶Fur manifestus quis dicatur. 1
Rem furi auferre,& ipsuꝫ capere in flagrãti delicto, est licitũ. 2

Sue manifestus. Cõdictio furti-
ua cõpetit ℈
furẽ siue sit fur manifest⁹, siue nõ manifestus, nisi
possessio rei furtiue peruenerit ad dominum.h.d.
¶Ex lec.ant. ¶No.qꝙ ista qualitas manifesti,vel nõ manife
sti nõ respicit ℘dictionẽ furtiuã. ¶No.qꝙ rẽ recuperata qs
petere nõ põt,qꝛ petit qđ int⁹ bꝫ,facit de condi.sine cã.si ful-
lo. ¶No.qꝙ fur manifest⁹ ꝺz ille q deprehẽdit,sine res ei au-
feraꝫ siue nõ. Item ſm gl.etiã si non deprehendaꝫ,dũmodo con
tra eum decurratur & acclametur,vt.j.de fur.si quis in serui-
tute. ¶No.qꝙ licitum est in flagrãti delicto auferre rẽ furi,&
ipsum capere,facit qđ not. Inno. de sentẽ.ex.com.fame.& j. de
adult.l.quod ait.§.fi.ff.ad.l.Aquil.si ex plagijs.§.tabernari⁹.

Tandiu. Cõdictio furtiua daꝫ dño & eius hẽdib⁹, 2
nõ aũt daꝫ successori titulo singulari. Item
℘dictio furtiua tollitur re alienata ex volũtate, durat tamen
si alienetur ex necessitate.h.d.vsqꝫ ad.l.& ideo.§. nerati⁹. & gl.
prima ponit casum in hoc.§. ¶Not.in hoc.§.qꝙ si res furtiua
alienetur a dño volũtate eius,tollit cõdictio furtiua:rõ est,qꝛ
condictio furtiua daꝫ ad ipsam rẽ,vt.ff.e.l.iij.& l.in re furtiua.
Secus si esset actio,q̃ non dareꝫ ad ipsam rem,ſ3 dareꝫ ad esti
mationem rei vel in iure: nã tũc actio durat ẽt si res sit aliena
ta,vt vidistis in.l.huic scripture.ff.ad.l. Agl. Ista distinctio-
nem ponit tex.ad.l.quecunqꝫ.ff.de act.& ob.& circa ꝑdicta vide
qđ not. Dy.in.l.si titius.§.si quis prius.ff.de aqua plu.arcen.&
per gl.hic posita sup vers.non posse.que querit an re alienata
ex voluntate extinguatur actio furti:dicit qꝙ non, q̃ loquitur
quia actio furti non competit ad rem, sed cõpetit ad penam.
¶Ex lec.ant. ¶Amissione dñi ℘dictio furtiua finitur,si fa-
cto dñi vel eius,a quo bꝫ cãm, dñius sit amissum: sec⁹ si facto
aduersarij vel tertij.h.d.vsqꝫ ad.§.nerati⁹.excepta.l. sed nec le
gatarius. ¶No.hic vtrum deficiente dño deficiat actio,que
datur eius rõne. ¶Item no.hic qꝙ aliqñ supuenit ius reo,aliqñ
nõ supuenit ius reo,ſ3 deficit ius actoris. primo casu absoluit
reus,si illud ius sit cũ effectu,sec⁹ si sit absqꝫ effectu,vt.ff.ꝺ rei
vẽ.si post acceptum. Scõo casu subdistingue.aut deficit facto
agẽtis vo,vel interpretatiuo & absoluit rẽ⁹,vt hic & j.e. si seruꝰ.
lz Ray.dicat qꝙ ibi est rõ,qꝛ fingit retro:aut in facto actoris,&
tunc nõ ꝓdest reo,vt in.§.tãdiu.& in.l.& ideo.adde qđ not. Ly.
C.de alie.iud.l.j.in.vñ.q.& Jac.Bu.inſt. de act.in prin.in.vñ.
op.& facit.ff.de noxa.si alien⁹. ¶Secũdo no.in.l.sed nec lega-
tarius qꝙ ℘dictio furtiua non trãsit ad singularẽ successorem,
sed ad vniuersalem,bene transit,vt.C.de furt.si abducta.& dic
vt ibi glo.hic vacillat,sed ibi ponit veritatẽ ſm Ly.in addit.

¶Argumentum de dominio ad iurisditionem est licitus. 1
Actio furti,an detur successori vniuersali. 2

Sed nec legatarius. Est q̃dã
glos.ma-
gna q̃ bꝫ tres ptes. Nã prima formatur ℑium de.l.
si dñium.j.de fur.& ponit duas sol. Scõo glo.in se
cunda solut.dicti ℑij subintrat questionẽ qualiter actio furti
trãseat ad successores.ponit tres opi. Una est qꝙ legatario cõ-
petit duplex actio furti:vna ex veteri ℑtatione, alia ex nova,
alia est qꝙ legatario cõpetat actio furti tñ ex nona ꝯtractatio-
ne,heredi ℘ vniuersali cõpetit duplex actio:vna ex veteri cõ
tractatiõe,alia ex noua.tertia est qꝙ ex veteri cõtractatiõe nũ-
quã deꝰ actio furti nouo dño,sine ille nou⁹ dñs sit hꝛs sine le-
gatarius.Tertio glo.ponit rõnẽ diuersitatis iter actionẽ fur
ti.secũda,ibi.vl dic ℘ ℘dictio.tertia ibi,ſ3 q̃ est rõ. Item secũda
pars secũde ptis incipit ibi.vñ dic ſm Aug.tertia incipit ibi,
alij dicunt ex veteri &c. ¶In ea.gl.ibi,vñ dic ſm Aug.& ista
opi.cõiter tenẽt.& vide qđ no.p gl.in.l.si dñiũ.hic alle. Et no.
ista gl.dũ ꝺt qꝙ illud qđ operaꝫ reuersio rei furtiue ad dñiũ,il-
lud operaꝫ dñij mutationi:nã istud no.ad.q.qꝙ si qs furaꝫ rẽ mi
bi,& eã portat ad aliũ locũ,puta ad ciuitatẽ Florẽtie,qꝙ ibi po
terit puniri:nã sicut pp mutationẽ dñij nascit noua actio fur
ti,vt ꝺt gl.hic,& ff.de furt.l.si dñiũ.ita mutatione territorij seu
iurisditionis noua ꝺz oriri actio furti,& ꝙ consequens poterit
fur puniri in loco ad qđ portauit rem, & si tu dicas ista glosſ.
& ista.l.si dñium. loquunt de mutatione dñij, ẽstio supradicta
loquitur de mutatione territorij seu iurisditionis. ¶Ibi no.qꝙ
de dñio ad iurisditionẽ est licita argumẽratio, vt probat in.l.
q furẽ.ff.de ſta.ho.de qua rõne vide ꝙ Ja.ff.Bre.i.d.l.si dñiũ.
¶Ex lec. ant. ¶In glos.ſ.condictione furtiua colligе sic: qꝛ
primo queriꝭ an legatario deꝰ condictio furtiua:& in hoc sunt
due opi. Prima quod detur cõdictio ex noua contractatiõe,
non ex veteri. secũda est opi.qꝙ nec ex noua nec ex veteri, & hec
vera per banc.l.que indiꝭ incte loquitur:& est ratio,qꝛ legata-
rius nunquam possedit, ergo non datur sibi condictio furti-
ua:quia non est passus furtum,argu.ff.de vsucap.si homo.& in
l.j.§.

l.i.§.scenola.si quis te.lib.esse iuſ.fue. ¶Scdo q̃rit an legatario det actio furti cõ. Dupleꝫ ẽ opi.vna q̃ nõ det ex noua cõtractatiõe,alia q̃ ex veteri cõtractatione det heredi, ex noua legatario:z hec vera.Ex hoc habes duas differẽtias inter cõdictionẽ furtiuã z actionẽ furti:nã actionẽ penalẽ nõ pdit heres amisso dñio,sed psecutoriã sic. Itẽ facilius dat actio furti singulari successori,q̃ cõdictio furtiua:z est ratio, q̃in ea cõsiderat,an interſit.Iſta ratio nõ est multũ efficax. ¶Tertio q̃rit an successori vniuerſali det actio furti,tã ex veteri cõtractatiõe q̃ ex noua.Et duplex ẽ opinio:vna q̃ ex veteri tñ alia q̃ ex vtraq;.z hoc tenẽt Ja.Butr.z Ray.de furti.z p hoc declarat gl.l.abducta.C.õ fur.z.l.ſi dñiuꝫ.ſ.de fur.z dic vt ibi.

Tideo. In gl.q̃ incipit,cõdictiõe furti cũ facto ꝛc.ibi,vel dic ꝛc.Sz certe in.d.ſ. ſi.nõ õ q̃ ſola ſnia träſferat dñiuꝫ ſine traditiõe,imo requirit tradito z miſſio in poſſeſſionẽ poſt ſuſam, vt ibi expreſſe no.p gl.z iõ tene pmã ſolutionẽ hic poſitã. ¶Ultimo iſte tex.diſtinguit:aut qs alienat voluntarie,aut ex neceſſitate, cũ qua diſtinctiõe cõcordat.l.cũ poſtulaſſent.ſ.ſi.ſ.õ dã. infe. z.ſ.de leg.ij.l.peto.ſ.pdiũ.l.q erat.ſ.i.ſ.fam.erc. Inducit hũc ter. Hui.ad.q.ſi plures habeãt fundũ emphyteoticũ cõmunẽ, z ipm diuidunt inter ſe,an dño vel eccle debeat illa portio qn quagẽſima,de qua logt lex vlt.C.de iure emph.z iſte tex.facit q̃ debeat a quocũq; diuiſionẽ:rõ,q̃ alienat ex volũtate,nõ aũt ex quocũq; alienat ex neceſſitate. Sz Hui.vſ velle indiſtincte q̃ dñs vel eccla nihil oz habere.q̃ dic vt hic p cũ.nõ ob.iſte tex.q̃ hic q egit cõi diuiſione poterat ſibi quidere agẽdo pus Sz furẽ cõdictiõe furtiua,q̃ prouocaret ſociũ ad diuiſionẽ:q̃ ſi nõ fecit iput ex ſibi. Sz in q̃ne nra ille hz q fundũ emphyteoticũ cõez cũ alio, nõ põt ſibi quidere vt a cõione di ſeedat,niſi i diuiſiõe petat:merito ẽ eo ſemp ẽ neceſſaria actio. An aũt habẽtes fundũ emphyteoticũ cõez põt diuidere dño vel eccla irregſita.iſtã.q.formatſpe.i ti.de loc.ſ.nũc aliq̃.ver. lxxij.z ibi nil firmat. Sz vſ q̃ non poſſit:q̃ ſicut emphyteota nõ põt alij alienare dño irrequiſito,vt.l.ij.z.l.vlt.C.õ iure emph.ita plures inter ſe nõ videnẽ poſſe alienare.arg.l.cũ hi.ſ.õ plurib⁹.ſ.õ träſac. Sz in Iuiũ vſ veritas,ar.l.vlt.C.õ fideicõ. nã rõ q̃ eſt q̃re qs,phibeã alienare extraneo:q̃ rõ ex hoc funda tur:q̃ ille extrane⁹ nõ haberet neceſſe aliq̃ cognoſcere i dominũ vt.d.l.vlt.C.õ iure emph.ceſſat in.l.nſa, ẽt p hoc q̃ res emphyteotica poſſit diuidi dño irreqſito,facit q̃ habetis in libro feudorũ.t.col.õ phi.ſeu.alic.l.iperialẽ.ſ.pterea ducat⁹. ¶Ex lec.ant. ¶No.q̃ ex pte actoris iudiciũ cõtinet alienationẽ volũtariã,ex pte rei neceſſariã. ¶No.q̃ p adiudicationẽz träſit dñiũ ẽt ſine vera poſſeſſiõe p ſolã inductionẽ,ſm gl. Sz illud eſt mirũ,quo fiet iſta inductio i re mobili,niſi dicas p apprehẽſionẽ facti.z adde q̃ no.inſti.de offi.iudi.in ſi.

Meratius. Cõdictio furti nõ dat ei q̃ nõ pretendit dñiũ i re ſz pretendit ius,ſed dat cõdictio incerti.b.d.iſte.ſ. ¶Jn gl.ſi.ad ipam poſſeſſionẽ.i. ad ipſam detẽtionẽ.z no.iſtã gl.cũ q̃ cõcordat q̃ no.C.de fur.l.manifeſtiſſimi.ſ.ſz cuz in ſcõa.C.de pe.be.l.nõ tm. ¶Sz q̃ro,iſte.ſ.z iſta gl.z allegata gl.loquunt q̃n res puenit ad aliq̃ cuz vitio,z cõtra ipm agit. Sz pone q̃ res a me poſſeſſa puenit ad aliũ ſine vitio z bona fide, puta q̃ erat bona fide ab eo q̃ mihi ſubtraxit:an mihi ſuccurrat cõtra illũ emptorẽ:iſtam.q.tangit glo.in.l.in ciuilem.C.de fur.in.c.ſepe.extra de reſti.ſpo.ꝛc. vbi glo.tenẽt q̃ ſuccurratur mihi videtur vt ibi.

¶Ex lec.ant. ¶Creditor Jurẽ hz incerti cõdictionez.b.d. ¶Jn gl.hoc dat his in ſi. Colligeꝫ iſta gl.q̃ qdã ſunt,q̃ habẽt dñiũ vel quaſi:qdaz ſunt q̃ habẽt aliud ius in re:qdã ſunt q̃ habẽt ſimpliciter poſſeſſionẽ bonorũ:qdã,q̃ habẽt ſimpliciter detentionẽ iuſtã.tñ i pmis ſunt,pdita ordinaria remedia:ſcõis eſt,pdita cõdictio incerti,ſi vult agere pſonali iudicio:tertijs eſt,pdita triticaria:quartis eſt,pditũ iudicis offiũ,facit.ſ.de va.cog.de vſu aque.z.ſ.de dona.aglius.habẽtes vo impzobã poſſeſſionẽ,hz cẽſeant poſſeſſores q̃ ad onera ſubeũda,vt.ſ.de noua.nõ ſolũ.tñ q̃tũ ad agendũ tali poſſeſſiõe pterita nõ patrocinat,niſi poſſeſſio puenerit ad eũ cũ vitio rei vel pſone,vt l.ſi coloni.ſine pſona ſit immediata ſine mediata,que cõmiſit vitiũ,ſm canones:vt extra õ reſt.ſpo.ſepe.i p Jnno.de iudi. q̃ nõ facit q̃ nõ.C.de fur.in ciuile.l.manifeſtiſſimi.ſ.hz cũ in ſcõa.z q̃ nõ.ſ.õ pe.be.z nõ tm.z q̃ nõ.arcb.iij.q.ij.i ſumma.

Argento. Jnd q̃ ex mera materia factũ eſt:z quãdo ad eſtimationẽ venit, babetur etiã ratio melioratiõis facte ſumptibus furis.b.d.

¶Ex lec.ant. ¶Cuius eſt materia,eius intelligit eſſe materiatũ.b.d.ibi fiet.vt ſi nõ vult reddere. Jdamnet i eſtimatiõe. ¶Not.bic.ar.q̃ ſi quis eſt furatus pulidrũ meũ,quẽ retinuit expenſis ſuis, p ego cũ recupero ſine refectione expenſaram, ita q̃ furi nulla datur retentio propter expenſas.

¶Res tantum valet,quantum vendi poteſt.

Si ſeruus. Si pẽdente iudicio ſup cõdictiõe furtiua agẽs deſint eſſe dñs fctõ autoris ſui, extingnit ius agẽtis: ſec⁹ ſi deſinat eſſe dñs facto ſuo. Itẽ res tñ eſtimat,q̃tũ vẽdi põt.b.d. ¶No.ex hac.l.q̃ ſi ius actoris pũt pẽdẽte iudicio z lite cõteſtata,oz re⁹ abſolui. Et aduerte q̃ gl.ſup vbo,extitiſſet.dũ õt,q̃ caſu vltima ꝛc.vſ velle q̃ abſolutio fiat ab inſtãtia ſeu obſeruatione iudicij:ex q̃ habes q̃ ſicut exceptio ſpe diẽs,peẽſſum,ſi cõpetat ab initio,z opponaſ,ſpedit totũ,pceſſum,ita ſi ſupueniat ex poſtfacto pẽdẽte iudicio,z opponaſ,ſpedit vlteriorẽ ptẽ,pceſſus,vidiſtis õ hoc.ſ.de 2di.ide.l.z ele gãter.ſ.ſi qs poſt. ¶Scdo no.q̃ res tñ vz,q̃tũ vẽdi pt:q̃ a itellige verũ q̃tũ vẽdi põt⁹.ſ.cõiter, z nõ i vno momẽto tpis, vt.l.pcia rep.i fi.ſ.ad.l.Falcid. Itẽ itellige q̃tũ vẽdi pt bonmi ſcieti 2ditionẽ rei vẽdite:ita no.p gl.ſ.i.l.mortis cã.ſ.de don. cau.mor.z pdicta locũ bñt,q̃ tractat de eſtimatiõe rei mobilis,ſz q̃ tractaremus de eſtimatione rei imobilis:tunc dic vt no.C.de ref.ven.l.ij.z ibi no.Et circa pdicta vide q̃ no.Ly.C. de ſen.q̃ p eo,l.ſ. ¶Jn gl.q̃ incipit,quo caſu voluiſſe vſ.ibi,bere voluiſſe videt.z idẽ no.ſ.in pri.glo.ibi,tu vero dic. ¶Jn gl.ſeq.ibi,cui? factũ heredis ꝛc.no.bãc gl.no.cũ qua cõcor.gl. ſ.pgi.z ex iſtis no.q̃ ſi aliqs vẽdidit aliquã rem,z pmittit de ſuo dato z facto poſtea euincat facto teſtatoris, cuius ipſe eſt bñs:q̃ ipſe tenebit de euictiõe,q̃ ex facto bñs merito tenet. ¶Ex lec.ant. ¶Jus deficies actori lite pẽdente ex cã de pterito facit reũ abſolui,z no.prin.z allegat per Ly.i addi.in ar. q̃ accuſatio etiam poſt lit.conteſt. faciat ſilere inquiſitionem. Sed quid ſi erat probatum iam ſuper inquiſitione?dicit Ly. hic ſubſiſto,tu dic vt dixi in.l.iñ.ſ.de mino.

Boue ſurrepto. Al fure poſſum cõdicere rez meã mihi ſubtractaz z ẽt id q̃ ex re mea ſupeſt:z ſi ſum 2ſecut⁹ totũ,nõ poſſum poſtea petere ptẽ:ſz ſi ſuz 2ſecut⁹ ptẽ,poſtea poſſuz petere reſiduũ.b.d. ¶Ex glo.magna ſup v.conũ,ponit hic duas lec.vna eſt q̃ loquat in diuerſis pſonis:alia q̃ loquat i eadẽ pſona.z pma lec. put loquit i diuerſis pſonis,vez ponẽdo q̃ vn⁹ fuit fur bonis alius Jctauit carnẽ z conua:debes itelligere,qñ ille ali⁹ habebat cãm a fure,z Jo furẽ habebat regreſſum: als ſi non haberet cãm a fure,hz dñs nõ fuiſſet 2ſecut⁹ pciũ bouis,tñ 2dicẽdo ab illo alio poſtea conua,conũ,z carnẽ,nõ repellit exceptiõe ab illo alio,z ſic nõ pcederet iſte v.ſz ſi dñs. iſta pbanẽ ex no.per gl.C.õ pe.be.l.nec vlla.ſ.i.z no.hũc.ſ. ¶Jn gl.ij.ibi,nec ob.l. enidẽter.vbi oz q̃ 2dẽnatio nõ pdeſſe oz 2dẽnato.Sz ſm pdicta ſi fur vel extrane⁹ fuit 2dẽnat⁹ ad eſtimationẽ bouis,z ſoluat,illa 2dẽnatio vſ eis pdeſſe q̃ nõ pſit 2ueniri ad conũ z ad carnẽ,z ſimilia q̃ ſoluit gl.vt ſequit. ¶Jn gl.q̃ ſeq̃t,imo ꝛc. ibi.l.i. Sz ſi plus dolo petiſſet, tũc ſi q̃dẽ deliquiſſet i duob⁹. ſ.q̃ plus cautus exegiſſet,z illud plus dolo petiſſet, tunc bene perdit cauſam.d.l.i.de plus pe.ſed ſi ſolum commiſiſſet tãtum in plus petendo,tunc ſecus:vt ibi no.per gl.z per docto. in.c.i.extra de plus peti.z ſm predicta debet intelligi, q̃ ſi qs agens ille.in gloſſ.circa q̃ vide q̃ no.in triplici.ſ.eod.titul. ¶Ex lec.ant. ¶No.q̃ pcedit petitio particularis,z q̃ iteresſe particulare cõputat in iteresſe totali:z eſt ar. q̃ ſi qs ſolueret occaſione vulneris,z poſtea ſequat inde moꝛa,q̃ illa pma pena cõputat in pena ſequẽti.ad idẽ.d.de träſac.z poſt rẽ.ſ.

Quod ab alio. Seruus factus liber nõ tenẽt 2dictione furtiua, niſi in noua Jctatione.b.d. ¶Jn gl.que incipit,als l.Jul.ſ.ſi.ꝛc.nõ ex maleficio ꝛc.imo eſt ex maleficio, vt dixi.ſ. e.l.ſi pro fure.ſ.fina.

Si furtum. Jn 2dictiõe furtiua piculũ iterit⁹ indiſtincte petinet ad furẽ:ſed ſi agaſ actione deſcendente ex Jctu, hꝰ ratio culpe ſecundum naturã ipſius Jctus.b.d.iſta.l.Jſtã.l.declara vt in glo.vlti.z vide q̃ no.hic Ja.Bu.p declaratiõe ter.z gl. ¶Ex lec.antiq. ¶No.q̃ licet actio commodati ſit inita cum actione furtiua,tñ non mutat ſuam naturam:vel hic conſidera naturam primordialem non accidentalem ex moꝛa.

Parui refert. Moꝛa furis probaꝫ p obligationẽ z nouationez.b.d. Jſtã.l.declara vt in gl.q̃ obſiciendo iſtã.l. declarat z no.gl.ſuper vb.transferaꝫ.z gl.mag.ibi,tu dic ꝛc.Et vide quod no.gl.z doc.in.l.eũ qui ita.ſ.fi.ſ.de verb.obl.l.rem nõ nouam. ¶Jn gl.ſi.ibi.ſ.fi.vide quod no.z quod habes inſtitu.de act. ſ.ſic itaq;. ¶Ex lectur.antiq. ¶Per nouationem purgatur moꝛa,etiam ſi res non eſſet ſolutioni parata:ſecus ſi nõ animo nouandi, quia tunc rei preſentia ibi offeraꝛ ſecuto interſtitio.Fran. ¶Jn glo.vt enim per delegationem.in fin.Cõclude aut obtulit,aut alo nouãdi,pmiſit,aut pmiſit ſimpliciter z facit.ſ.de verb.obl.ſcire debem⁹.ſ.ſi a fure.z de noua.quoties

a ¶Põt.Uis Feli.in.c.cum cauſa.de teſti. z in.c.cuz cau. de fide inſtru. z adde.d.Maria,ſoci.in conſil.viij.incipiẽte,viſis.verſic. z ſtant iſta ſimul in prima parte.

Quoniam. Falsus creditor si scienter recipit indebitū, facit furtū, & condictione furti tenet soluēti. h. d. ¶ In gl. ibi, p ratibitionem cond. indeb. sed cū hic dñium nō sit translatum, quo datur dño condictio indebiti, que de sui natura datur, quādo dñium est translatū, & nō aliter? Rūdeo, dicit Dyn. q̄ rō est, q̄ hic datur condi. indeb. contra furē: datur enī cōtra creditorem, qui scienter recipiendo indebitū furtū cōmittit, & ꝫ furem ois condictio degenerat, & dat cōtra sui naturā, vt. l. fi. §. vsuf. quemad. ca. instī. de act. §. sic itaq; contra aliū, vbi qui non esset fur, nō daret condi. indeb. nisi q̄n dñium esset translatū in recipientē, ita ōt Dy. in. l. falsus, ff. de fur. vide q̄ nō. ibi p gl. vbi gl. 2 cordat cū ista &c. ¶ Ex lec. ant. Qui scienter accipit indebitū, facit furtū. h. d. q̄ est verū si solucēs labit in psona, sec⁹ in cā tīs, & facit. ff. de fur. si quis vgozi. §. apud Labeonē.

Elianus. Condictio furtiua datur etiā cū adiectione de peculio. h. d.

Licet. Fur semper est in mora, & ideo semper ad ipsum spectat periculum interitus. h. d. habuistis. §. e. l. ex re furtiua. §. ex cā. ¶ Ex lect. anti. ¶ Offerre se liti non purgat moram debitoris. h. d. & not. l. ¶ In tex. steterit. ista q̄ ego fui in mora iudicij, nō in mora solutionis recipiende. & no. l. ibi, semper. q̄ mora continet actus successiuum, vt. ff. de vsu. mora.

¶ De condictione ex lege. Rubrica.

Si obligatio. Ista lex ħz in gl. duas lec. Una est q̄ loq̄t de obliga. noua, q̄ oriē ex. l. veteri vel noua: & fm hanc lec. ter. legiē isto mō, si obligatio noua sit introducta. l. ff. veteri vel noua: alia lec. est q̄ hec. l. loquat de obli. q̄ oriē ex. l. nona: tūc itellige. l. nouā, omnē. l. q̄ orta est post. l. ff̄i. tab. & tex. ħz legi isto mō, vel si obligatio sit introducta. l. noua. Et ponit ista glo. quedā exēpla iuris. ff. veteris. & quedā exēpla iuris codicis: q̄ exēpla dic vt in gl. Sunt alia exēpla iuris noui, ex quibus oriē ꝫdictio ex lege, vt. l. iubemus. C. de sacrosanc. ec. C. de inde. l. ebrīstianus. C. de arbit. l. in arbitris. si per vim vel alio mō. l. f. C. loc. si qs ꝫdu. C. de litig. l. pe. & l. fi. cū si. Itē sunt exēpla iuris nouissimi, vt ptz in auc. itē possessor. C. q̄ po. i pi. ba. & in corpore vnde sumit. & in auc. q̄ semel, & in corp. C. quō & q̄n iud. & in auc. habita. ne fil. pro pa. cū si. ¶ In gl. ibi, sit. i. erit. ħz glo. habuerit bonū respectū: tū ista expositio nō est necessaria q̄ lex semper loquitur, & semper ħt esse, vt. C. de hereti. l. arriani. & phatur in oībus auc. q̄ dicunt hodie, vt ptz in auc. hodie. C. de ap. & l. iurisgētiū. cū si. §. de pac. vnde cum semper lex loquitur: ista. l. que dicit si obligatio. l. noua introducta fit, apprehēdit omnem legē futurā, q̄ post q̄ illa. l. futura facta erit, semp ista. l. loquit eo mō: & sic ista. l. omnē legē futurā comprehēdit: quod no. p statutis loquētib⁹ p vba de psenti. ¶ Pro declaratione tex. & gl. q̄ro de vna. q. an hec ꝫdictio ex lege possit cōcurrere cū alia actiōe: dic q̄ sic⁸, vt no. l. l. q̄ties. ff. de ac. & obl. p hoc facit iste tex. qui ōt, nec cautū est &c. q̄n dicat, si est cautū eadē. l. quo iure agatur, ħz cesset cōdictio ex lege: si vero non est cautū. c. l. q̄ iure agat, alia lege caueat, agit ꝫdictione ex lege. hic nō habetis alia. ¶ Ex lec. ant. ¶ Cōdictio ex lege oriē ex obligatiōe ex lege, vbi lex obligat introducēs genⁿ actiōis non exprimit. h. d. Et exēplifica hāc. l. vbi cūq; agit ex nudo pacto nō vestito, nisi legis auxilio, vt. l. si qs argētū. ff. frā. ac. ¶ In ter. noua. siue sit lex cōis, siue municipalꝫ, siue ꝫsuetudinaria, q̄ pōt appellari cōdictio ex moribus. i. ex. l. nō scripta. ¶ Not. q̄ eiusdē speciei est obligatio & actio. Ān si obligatio est ex lege, oriē ꝫdictio ex lege, tū in hoc ē dīa: q̄ obligatio ē datiua, actio natiua. & declara hāc. l. vt not. Ly. C. de rerū pmu. ex placito. Bar. hic? sua repe. & vbi hic q̄ nō. Spe. de act. seu pet. §, sequitur. v. ħz q̄ūo & q̄n. Itē adde q̄ nō. l. l. pe. de agri. & cēs. nā vbi lex dirigit vba in reū arctādo ipsum ad aliquā pstationē, nō pcedēte ℞ctu, vel q̄n delicto, vel q̄si q̄ pariat ciuilē obligationē: & ꝫdictio ex lege. Sꝫ vbi dirigit vba in ipsum iudicē, est officiū iudicis, facit. §. de mino. quod si minor. in fi. Actio vero in factū q̄ dat loco actionis pf. vbis, oriē ex ℞ctu incerto & pcedit ibi obligatio natiua q̄ nō est i ꝫdictiōe ex lege. Quid sit dicere datiua & natiua, habuistis. §. de pact. l. iurisgētiū. §. j.

¶ De condictione triticaria. Rubrica.

Qui certam. Cōdictio triticaria ħz locū loi re pterq̄ i pecunia nūerata, siue petat q̄d certū, siue icertū, siue dñiū, siue possessio, siue petat q̄cūq; alia res, siue corpalis, siue icorpalis. h. d. Quero, q̄ ē rō quod ꝫdictio triticaria nō dat p pecunia numerata? dicit Bul. de Cu. q̄ rō est: q̄ ista ꝫdictio fuit introducta p rebꝰ, quarū estimatio variat ex tpe, vt. ff. e. l. in hac. & l. fi. ſz estimatio pecunie nō variat ex facili, ergo merito ꝫdictio triticaria nō dat p pecunia nūerata. ¶ In gl. q̄ici. an idē. ibi, an idē si pōdere &c. Ista. q. gl. hꝫt locū, vbi i tex. nō haberes exꝑsse, siue i pōdere &c. Et not. istā gl. inq̄tū ōt q̄ applone pecunie numerate soli nūmi ꝫtinent. ¶ In gl. qd de possessiōe. ibi, rūdeo. & idē q̄ h no. ff. l. pri. in gl. sup v. possessionē. ¶ In ea. gl. ibi, vel verius. no. hāc gl. ex qua habes q̄ sicut rē meā corporalē regit nō possum ꝫdicere ita rē meā corporalē. & no. pcedēcia vba gl. dū hic aduersatiua, nā ꝫtūctio, aūt, est dictio aduersatiua, vt no. ff. e. ti. l. in hac. in gl. magna. & vide q̄ō habes i tex. & gl. in. l. hoc amplius. §. de bis aūt. ff. de dā. infe. dixi in. l. fꝫ si lege. §. de per. he. ¶ Quero de intellectu. l. fꝫ & ei. gl. hic sup v. fundū. vī velle q̄ eo casu quo deiect⁹ est dñs fundi, debeat ꝫdicere dñium fundi. Sed ℥ hoc opp. q̄ ille q̄ est semel dñs, nō pōt amplius fieri dñs. l. iij. §. ex plurimis. de acq. pos. ergo si deiect⁹ est dñs, nō pōt dñium ꝫdicere: fꝫ sustinēdo gl. dicas q̄ est spāle ℥ furē vel deijciētē: vt ꝫ deiectus sit dñs, possit dñium ꝫdicere, & petere sibi dari rē qua spoliat⁹ est, als fec⁹, vt instī. de act. §. sic itaq. l. scire debem⁹. §. vlt. ff. de ver. obl. vel possum⁹ intelligere hūc ter. aliter, q̄ intelligat gl. vt velit dicere q̄ si deiectus est dñs cōdicat, hoc est, possessionē fundi rōne dñij. Si vero deiectus nō ē dñs ꝫdicit possessionē rōne possessiōis q̄ā pdidit. & hoc vult dicere ter. ¶ Ex lec. an. ¶ Cōdictio triticaria est gñalis p qualibet re debita excepta pecunia numerata. Itē cōpetit ēt ad nudā possessionē. h. d. ¶ In ter. pter pecuniā. q̄ iste prior ꝫsiderauit solū rē in qua cadit interesse, fm Ly. in addi.

¶ Item ex lec. antiq.

Sed rei. Vide hic q̄s no. in Spe. de actore. v. q̄d ergo si deiectus. & nō. C. de interdi. incerti. & de indi. vi. & per Ly. C. de acqui. pos. si nulla. & ff. tit. ij. & ideo. §. neratius.

Sin hac. Ista lex ħz duas ptes. Prīologꝫ, q̄n erat certū quo tpe res plurimi fuit. Scōo loquit, q̄n erat dubiū quo tpe res plurimi fuit. Scōa ibi, & ēt ante. & breuiter. h. d. Si res tpe snie vel mortis plurimi fuit, tps snie vel mortis inspicit, als ispicit ad aliud tps, q̄ res plimi fuit post morā rei. h. d. In tex. ibi, q̄re ad tps more reducēda estimatio ꝫsideret, & fiat fꝫ illud tps, q̄ tpe res plimi fuit, vel valuit post q̄ re⁹ fuit in mora, vt in illa estimatione reus cōdēnet. ¶ In hac. l. iter als habetis vnā gl. magnā q̄ est vltima. Et diuidit in tres ptes: nam primo ponit quadruplicē intellectū ad. l. nostrā, q̄ū tres clare ponunt in gl. nostra. Tertiꝰ intellect⁹, quē gl. reprobat, colligit in vī. nec placet illud. Scōo gl. format vnū ℥iū, & ponit duas solones, quas tertio reprobat p solone ℥iij pmittit quā dā distinctionē. Scōa ibi, ſz sine tps more. tertia ibi, vt aūt hec. ¶ In gl. j. ibi, ſz estimatio q̄ estimatio ħz mihi pstari, si res pstari nō pt, vt. l. nō dubiū. §. vlt. ff. de leg. iij. l. q ꝫcubinā. §. vlt. e. ti. l. si dom⁹. §. q cōtēt. j. de leg. j. ¶ In gl. & als nō posset dari de dolo &c. Ista gl. vult dicere, si nos dicerem⁹ reū tradētez seruū ēteriorē atū nō esse liberatū ab actiōe pīma, qua tenebat, nō posset dari ℥ ipsum actio de dolo: q̄ nō ħz locū, vbi ħz locū alia actio: vt. l. j. §. ait ptor. §. de do. Sꝫ. l. ōt dari actionem de dolo, vt. l. eleganter. §. f. alle. in gl. ergo ptz q̄ est liberatus ab actione pīma. Sed pro solone istius ℥iū vide q̄ō no. in. l. elegāter. §. non solū. pal. & p doc. in. l. exhibitionis. ff. ad exhib. & ff. de v. obl. l. Julianus. §. i. & in. l. qui sibi. §. f. alle. in gl. ¶ In ea. gl. ibi, forte ignorauit &c. No. istā gl. q̄ ille q recipit rē deteriorata ignoranter, sibi nō ꝑiudicat, sec⁹ si recipit sciēter. & cū hac gl. concordat, q̄ō no. §. in. j. consti. §. illud aūt. in gl. sup v. bo, nesciēti. facit etiam q̄ō no. gl. in. d. §. non solū. & q̄ō no. Ly. in. d. §. exhibitus. ¶ In gl. magna ibi, itē q̄n in medio. in ver. q̄ō vō desiderat. ¶ In. e. gl. ibi, q̄ō aūt sane debeā. ¶ Not. istā gl. idem habuistis. §. e. l. j. in gl. sup verbo, rē suā. ¶ In ea. gl. ibi in vtroq; casu &c. Vel dic vt dixi diuidendo. l. q̄n est certū, q̄ res plus valuit tpe snie, vel mortis: nā illud tps ispicitur. Sed secunda pars loquitur, q̄n non erat certum, quo tpe res valuit plus, ſō inspicitur quāti plurimi res fuit a tpe more. ¶ In. e. gl. ibi, & de interitu nō tenet, si rē &c. ¶ In. e. gl. ibi. §. in hac &c. Intelligit ergo gl. istū. d. §. in hac. q̄n agit ad fructus, non q̄n ad ipsam rem principalē. & no. totā distinctionem istius gl. sed de materia istius. l. & d. §. in hac. dicā latius in. d. §. hac. ¶ In ea. gl. ibi vsq; ad illā. §. si actione &c. vide hic q̄ō no. ff. de vsur. l. mora. in gl. magna. ¶ In ea. gl. ibi in fi. No. ex fi. istius glo. vnam regulam in cōdictione indebiti q̄ conuentus in ea non tenetur, nisi quatenus factus est locupletior. & istam gloss. allegani in. §. si libertus. hic allega. & l. si in summa. §. in frumento. l. q̄ō indebitum. §. fi.

¶ Ex lec. ant. ¶ Diuide in tres ptes, primo loquit in re ex tāte non

¶ Quod sic, & cui & quādo. vīd do. Alex. de Imo. hic.

non deteriorata ꝓtū ad bonitatē intrinsecā. scdo loquit in re perēpta. tertio in re extāte ⁊ deteriorata. scōa ibi, si vero. tertia ibi, i vtroqꝫ. ⁊ ita diuidit gl. pōt aliter diuidi. s. qꝫ primo loquat de tpe vsqꝫ quo. secūdo loquatur de tpe a quo, vt videbimus ⁊ b. d. vsqꝫ ad sniam re extante. vel vsqꝫ ad interitū, re perēpta crescit condēnatio, seu exactio estimationis rei debite, in cui⁹ solutione cēsetur a tempore more. b. d. ¶ Not. quod lex nostra facit mētionē de tribus tēporibus. i. de tpe snie, de tēpore mortis in preāmbulo ante casum mortis, ⁊ de tpe more. ⁊ sic sibi ipsi contrariari videtur. Sed non est ita, qꝫ tempus more est tps a quo incipit venire interesse qꝫ mora duráte successiue augeꝫ vsqꝫ ad sniam, si res extat: si est perēpta, augetur vsqꝫ ad tps, qō plurimi est ante interitū: nā in interitu ipossibile ē qꝫ plurimi sit pſertim in hoīe q mortuus est, nā ad nullū est vsuꝫ, vt ff. de iurciu. in actionibus, ff. plane. ⁊ facit de cōdi. fur. si seru⁹. ff. bone. Ista ergo duo tpa post moꝝ, sunt tpa vsqꝫ quo, sed tēpus more est tps a quo: ita iste est verus intellectus. ¶ In glo. si extat. in fi. vt insti, de leg. ff. si res. vel pic qꝫ hꝫ cōsideratio estimationis, vt si post sniam res sit deteriorata in bonitate extrinseca. i. in pcio, non liberet reus, nisi soluat estimationem, qꝫ vigebat tpe snie ꝓtplurimi erat. Vel dic qꝫ iudex non ꝺz condemnare in estimatiōe: verū est, nisi rōne more expediat actori habere estimationē: pōt aūt iudex cōdēnare ī estimationē, qꝫ viget tpe snie nō in ea qꝫ viget post sniam: qꝫ tractus futuri tpis non spectat ad iudicē: vt. ff. de vsur. l. i. ff. i. facit qō not. ff. si cer. pe. vinū. ¶ In gl. hocvꝫ ee ff. iiij. ibi, nimis stricte. Et no. quod lex in bone fidei iudic. nō est nimis restringēda, vt. ff. de alea. l. i. ff. qō aūt. ff. tu ut alia rōne dic ff. Pla. qꝫ l3 ꝺdictio tritiçaria ꝓponat ex cā bone fidei, tñ ipsa ē stricti iuris, vt not. in simili i. l. certi ꝺdictio. in pn. si cer. pe. ⁊ iō nō mutanꝺ bone fidei iudicia. ar. ff. C. de pa. inter emp. l. fi, in fi. ꝙiuncto eo qō not. ff. de pac. iuris fētiū, ff. qnimo. ibi vt dic. ⁊ qꝫ hic loquat in specie debita apparet in ver. si verū ejecerit. nā genus nō posset perire, l3 estimatio generis possit augeri ⁊ minui vt. l. vinū. ff. l. in rōne. ff. incerte. ad. l. Fal. ¶ Ibi, formā condēnationis. No. qꝫ forma condēnationis est restringēda ad petita. istud non est verū, qz nō veniūt extranea: sed bene veniūt depēdētia ⁊ pnēta. vt. ff. de edil. edic. ediles. ff. itē scīcdū. saluo eo qō no. in. l. fin. ff. si. ff. de cōdi. indebi. ¶ Ibi, ⁊ naturalē rōnem. Not. qꝫ nō ꝺz quis adherere opinioni q̄ remordet cōscientiā ⁊ naturalē rōnem. ¶ Ibi aliter distinguo, l3 gl. multis verbis vtaf, tñ snia eius est, qꝫ aut loquimur de interesse qō cōcernit estimationez rei debite, ⁊ tūc loquitur hec. l. aut de interesse qō cōcernit accessiones, ⁊ tunc in bone fidei venit a tpe more: in stricti iuris a tpe litis cōtestate, nisi esset accessio odiosa, vt usurarum que in stricti iuris nō venit sine stipulatione, sed naturalis accessio, vt fructuum, bene veniret, qz est accessio fauorabilis. ⁊ sic intelligatur distinctio. l. contrarie. ⁊ hec opi. Jo. hic approbat ⁊ bene. ⁊ banc opi. approbat Fran. Accur. ⁊ ita teneas.

a **Tres aliqua.** No. de tpe ad locū licita est argumentatio⁹. b. d. ita presens. l. ¶ Not. ex hac. l. qꝫ digi in summa, ⁊ cuꝫ hac. l. concordat qō habuistis in. l. vinū. ff. si cer. pe. de verb. ob. l. quoties. Item habes qꝫ licita est argumentatio de rebus ad tempus, vt. ff. de test. mil. miles ita. Item habes qꝫ licita est argumentatio de personis ad tēpus, vt habes in. l. qui plures. i pn. ff. de vulg. ⁊ pup. ⁊ de materia istius. l. habuistis in. d. l. vi num. dicam de hoc in. d. l. iij. ff. in hac. commo. tam pro declaratione istius. l. ꝙ precedētis. ¶ In gl. que incipit, cum lis cōtestatur. No. ex hac glo. inserta cū textu, qꝫ iudicium intelligi b tur. cum lis est contestata⁹. idem no. in. l. i. C. de iudi. ⁊ ff. de iudi. l. iudicium soluitur. ¶ In ea. gl. ibi. l. vinū. ⁊ ff. l. proxima, in glo. magna, hic non sunt alia.

¶ De eo, quod certo loco dari oportet. Rubrica.

Actio loco. Ille qui promittit dare vt soluere certo loco pōt vbiqꝫ conuenri, si in illo loco non reperiat. b. d. ista. l. ¶ In tex. ibi, vbiqꝫ. ff. gl. i. ibi. l. ff. ziſſe. ⁊ est tex. i. l. hꝫ absens. i fi. ff. d in. ¶ Sꝫ hic qro an in loco vbi fuerūt celebrata vba ſct⁹ possum ꝙueniri: dic qꝫ non, nisi sicut ī alijs locis: nā ex q̄ alibi est destinata solutio, ibi ꝺz esse loc⁹, vt. d. l. ziſſe, non ait dicitur esse locus cōtractus, nisi sint celebrata seu ꝓbata vba contractus. ⁊ ita tenet glo. C. e. l. i. ff. de bo. aut. iud. posſ. l. heres absens. in fi. de iud. l. quero. ff. de solu. licet glo. de hoc nō dubitet. ff. ti. i. eum qui. in glo. i. ¶ In ea. gl. ibi. ff. cū ita. ⁊ est casus. ff. e. l. iij. ff. si quis ita ſtipuletur. ꝙ. ¶ In glosſ. ij. ibi. ff. idem respon. lit. ⁊ l. ii ita. ff. Chrysogonus. ff. de verbo. oblig. Et no. ex hac. l. quod debemus ſtipulationē ita interpretari, qꝫ non red datur inutilis qō nota pro eo qō. ff. dicam. ¶ In gl. fin. ibi in fine. Nota ex hac glos. qꝫ ille q̄ ꝓmisit dare certo loco, nō pōt indistincte in alio loco conueniri. Sꝫ ita demū pōt conueniri in alio loco, si ibi forū seu domiciliū sortitur. Et ista opi. communiter per doc. tenet. Sed do. Ric. de mat. tenet qꝫ imo promittens se in certo loco soluturum pōt in quolibet loco cōueniri: nā dicit ipse. l. loquit generaliter, qꝫ talis promissor indistincte pōt cōueniri in quolibet loco, vt ptz hic, ⁊ in. l. alleg. in gl. facit ꝓ hoc. C. de cōdi. indeb. l. qui certo. ad idē. vbi quis de curiali vel coborta. li. ⁊ ff. vbi cā status. l. j. ⁊ qz reus grauatur in hoc, qz in quolibet loco pōt cōueniri, iō lex cōcessit arbitriū iudici, vt habeat rōnem interesse rei seu debitoris ꝓp locum, vt videbitis. ff. l. ꝙi. que opi. do. Ric. vꝫ multū consona iuri, licet cōis opi. sit in contrarium. ¶ Ultimo Guli. de Cu. iducit ꝓ casu ad questionem qꝫ in Sctibus nō sit locus remissionis ad locū Sctus, seu de vno loco ad aliū. Nā dicit ipse si deberet fieri remissio, non est necessaria eǵtas istius. l. q̄ ꝺt qꝫ in alio loco possit ꝙueniri, de qua. q. plene tractat Guli. de Cu. hic ⁊ doc. in aut. q semel. C. quo ⁊ qñ iudex. ⁊ in aut. si vero criminis. C. ꝺ adulte. vbi gl. tangit per Jac. de Bel. in aut. vt nulli iudi. ff. si qs vero cōprehensoꝝ. ff. de iudi. l. hꝫ absens, ⁊ ibi dicā. ⁊ ē bo die casus in. c. Romana. ff. cōtrahētes. extra de foro cōp. li. vj. ¶ Ex lec. ant. ¶ No. qꝫ pōt agi etiā extra locū, vbi est collata solutio, tū habetur rō interesse: nō enim plus consequif, quā si in loco destinato solueret, nec minus, fanetur ergo sibi solū respectu fori, sed non vt augeaf ꝑtatio, ⁊ ar. hnius. l. dicit Bul. qꝫ in ciuili non habet locum remissio. quod dic vt. ff. de iudic. heres absens. ⁊. ff. de in ius vo. l. j.

Arbitraria. In actione arbitraria habeꝫ rō interesse actoris ⁊ rei ꝓpter locū. b. d. ista. l. ¶ In gl. j. in fi. ista gl. innuit qꝫ tum ad cōcedendum vel denegandū beneficiū restitutionis in integrū ꝺz inspici locus iudicij, nō loc⁹ Sctus, qō videtur cōtra. l. si fundus. ff. de euic. vbi ter. vult qꝫ in bis, q̄ pertinent ad decisionem cause, inspiciaf locus Sct⁹: ⁊ sic deberet esse in casu nostro: nā posito qꝫ in loco vbi iste debitor cōuenit, nō possit peti in integrū restitutio, tñ ex quo Sct⁹ fact⁹ p talē debitorē fuit factus alibi, ꝺz vbi fuit destinata solutio, ⁊ ibi pōt peti restitutio: ⁊ sic illud ius, qō deberet seruari ī loco illo Sctus, ꝺz seruari hic, vbi cōuenit, ⁊ in loco iudicij, qz vt digi in bis q̄ respiciunt decisionē cāe, ꝺz inspici locus Sctus in. d. l. fi fund⁹. ꝓo hoc dico qꝫ Guli. de Cug. ⁊ plures alij doc. banc gl. reprobāt. Sꝫ idē Bul. ista gl. tꝫ. C. de sum. tri. l. j. ⁊. l. si fund⁹. rñdet, qꝫ ibi respicim⁹ locū Sctus quantū ad ea, que sunt de natura Sct⁹ sed in integrum restitutio non est de bis, ergo ⁊c. Sed in contrarium vꝫ veritas, qꝫ imo inspiciaf locus contractus. primo qz lex indistincte dicit locū Sctus esse inspiciendū, vt. ff. semper in stipu. de reg. iur. ⁊. d. l. fund⁹. Preterea eadē rō est vbi petit restitutio officio iudicis qꝫ inspiciatur locus Sct⁹, que est vbi agitur actione descendente ex cōtractu: ⁊ p consequēs ista gl. non vꝫ ꝓcedere, nisi sustinēdo gl. dicamus, qꝫ hec gl. loquatur, qñ minoꝝ volebat petere restitutionē in integrū aduersus aliqua negligentiā vel omissionē cōmissam in loco iudicij: qz tūc quo ad cōcedēdā vel denegandā restitutionē in integrū respicitur locus, in quo illa negligētia seu omissio est cōmissa, ⁊ sic inspicitur locus iudicij: sed in loco iudicij restitutio denegatur, vt dicit ista glo. ergo ⁊c. ista glo. non posset bene sustineri.

c **Si quis Ephe.** Locus ꝺz in libello exprimi, qñ loci omissio posset reo esse dānosa. b. d. in gl. sua in fi. ⁊ est veritas. ex hac gl. habes qꝫ de locis ꝺz fieri mētio narrando formā promissionis in libello. non aūt in libello dicet sibi solui hic vel ibi. Sꝫ dicet in libello qꝫ fuit facta ꝓmissio hic, vel ibi: idē no. j. l. prozi. ff. quare. ¶ In gl. sup ver. adiectiōe. Et no. bñ hunc tex. dum dicit, ne auferat loci vtilitatē: nā iste tex. facit ad qōnem, l3 in libello nō fit necesse qꝫ apponaf dies cōmissi criminis, vt. l. libello ꝺz. ff. de accu. ⁊. l. in causis. C. de accu. tū si reus vult qꝫ apponatur dies criminis cōmissi, puta qz in suā defensionez vult ꝓbare c illa die se alibi fuisse: facit iste tex. qꝫ accusator cogaf diem ponere, ne ipsi reo auferat defensio sicut vides hic qꝫ ꝺz fieri in libello mētio de loco, qñ loci omissio esset dānosa ipsi reo, ⁊ auferret defensionē ipsi reo, vt sic sit idem de tempore ad locum, vt vidistis. ff. tit. j. l. fi. not. per doc. in. l. is qui. de publ. iud.

¶ Ex lec. ant. ¶ Qui agit ex cōtractu, debet agere fm formā cōtractus. b. d. ¶ In gl. l3 nec altero. in fin. hec vera, qz in narratione ꝺz narrari fm formā cōtractus. als agereť inepte: l3 in cōclusione cōcluditur fm formā iuris ad illaz rem que est in obligatiōe in loco vbi agitur, ⁊. j. eo. nō vtiq. ff. qui stichū. nec eſt debet actor instruere reum, vt alibi soluat si vult: qz nemo cogitur instruere suam aduersarium, nec allegare pro eo fm Ly. in addi. facit. l. j. ff. i. de lib. agno. ⁊ quod ibi per Jaco. ¶ Extra not. quod ius electionis non potest alicui auferri, vt sit optio, qui ⁊ a quibus. ⁊ ibi per Jaco.

a ¶ Argumentatio. Adde Bart. in. l. miles. ff. i. ff. ꝺ mi lit. test.

b ¶ Cōtestata. Vide Feli. i. c. j. de libel. obla. in pn. ⁊ Fran. Aret. in. l. j. C. de lit. contest.

c ¶ Exprimi. An locus ī libello poni debeat, vide do. Alex. ꝺ Jmo. in. l. i. ff. idem scribit. J. ōpo. ⁊ Ro. in decisio. ccxvj. item dubitatū fuit vtrū in actiōe iniuriarum.